

Warszawa, dnia 08.08.2013 r.

PG IV Pc/PG 537/13

P. K. Badhowski
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 12.08.13
nr. 7178 podpis *[Signature]*

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Mamon

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Senatorów: Pana Wojciecha Skurkiewicza, Pana Macieja Klimę, Pana Stanisława Koguta, Pana Kazimierza Wiatra, Pana Michała Seweryńskiego, Pana Bohdana Paszkowskiego, Pana Waldemara Krasę, Pana Andrzeja Matusiewicza, Panią Beatę Gosiewską, Panią Dorotę Czudowską, Pana Przemysława Błaszczyka, Pana Wiesława Dobkowskiego, Pana Marka Martynowskiego, Pana Grzegorza Wojciechowskiego, Pana Bogdana Pęka, Pana Roberta Mamętowa, Pana Jana Marię Jackowskiego, Pana Henryka Górskiego, Pana Krzysztofa Słonia podczas 36. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4 lipca 2013 roku, przekazane Prokuratorowi Generalnemu w dniu 15 lipca 2013 roku, w sprawie podjęcia działań prawnych zmierzających do ochrony wolności prasy w Polsce i uchylecia wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy w sprawie o sygn. I C 276/10, w której stroną procesu była Pani Elżbieta Jaworowicz, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

Prokurator Generalny może podejmować działania tylko na podstawie i w granicach wyznaczonych przez przepisy obowiązującego prawa. Ustawowym zadaniem Prokuratora Generalnego oraz podległych mu prokuratorów jest czuwanie nad ściganiem przestępstw oraz strzeżenie praworządności. Te ustawowe zadania mogą być wyłącznie realizowane poprzez podejmowanie czynności przewidzianych w art. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze (tekst jednolity: Dz. U. Nr

270, poz. 1599 z 2011 r. ze zm.), a w sprawach cywilnych czynności skonkretyzowanych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Prokurator Generalny wydane w sprawach cywilnych orzeczenia sądowe może kwestionować wykorzystując tylko pozostające w jego dyspozycji środki zaskarżenia. Nie jest natomiast procesowo legitymowany do przedstawiania opinii o orzeczeniach, które są prawomocne i nie przysługują od nich środki odwoławcze, również te o charakterze nadzwyczajnym.

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego legitymują Prokuratora Generalnego do wniesienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej oraz skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.

Analiza akt Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, sygn. V ACa 33/12 (w pierwszej instancji postępowanie toczyło się przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy, sygn. akt I C 276/10) w sprawie, w której stroną pozwaną była Pani Elżbieta Jaworowicz uprawnia do wyprowadzenia wniosku, że żaden z tych nadzwyczajnych środków zaskarżenia, nie może zostać wniesiony z powodu braku procesowych podstaw ich dopuszczalności.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zarówno skarga kasacyjna jak i skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, są to środki prawne przysługujące przede wszystkim stronom lub uczestnikom postępowania. Prokurator Generalny może wnieść skargę kasacyjną w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli strona zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem – od chwili doręczenia orzeczenia stronie (art. 398⁵ § 2 k.p.c.).

Z akt Sądu Apelacyjnego Gdańsku, sygn. V ACa 33/12 wynika, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego upłynął w dniu 6 kwietnia 2013 roku.

Kolejną procesową przeszkodą do wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego jest treść normatywna przepisu art. 398¹ § 2 k.p.c. Wniesienie skargi kasacyjnej przez stronę wyłącza – w zaskarżonym zakresie – wniesienie skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego.

W przedmiotowej sprawie pozwani skorzystali z przysługującego im uprawnienia procesowego do wniesienia skargi kasacyjnej. Powyższe ma istotne

znaczenie, ponieważ wskazany przepis wprowadził zasadę ograniczającą wielokrotność skarg kasacyjnych, skutkującą odrzuceniem tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia w przypadku, gdyby został wniesiony (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Podobna ocena odnosi się do procesowych podstaw dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem, kwestionowanego przez Panie i Panów Senatorów, wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wydanego w sprawie, sygn. V ACa 33/12. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (art. 424¹ k.p.c. i następne) określają od jakich orzeczeń może zostać wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem i na jakich ustawowych podstawach może ona zostać oparta.

W analizowanej sprawie przesłanki te nie zostały zrealizowane. Zgodnie z treścią art. 424^{1a} § 1 i § 2 k.p.c. od wyroków sądu drugiej instancji, od których wniesiono skargę kasacyjną, oraz od orzeczeń Sądu Najwyższego skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje. Orzeczenie Sądu Najwyższego wydane na skutek wniesienia skargi kasacyjnej traktuje się jak orzeczenie wydane w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem.

Z uwagi na treść oświadczenia złożonego w dniu 4 lipca 2013 roku przez Panie i Panów Senatorów należy odwołać się do przepisu art. 365 § 1 k.p.c. i wskazać, że prawomocne orzeczenie wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby.

Moc wiążąca prawomocnych orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych oznacza obowiązek respektowania zawartej w orzeczeniu skonkretyzowanej, indywidualnej normy prawnej. Prokurator Generalny i podlegli mu prokuratorzy posiadają uprawnienia do dokonywania oceny orzeczeń sądowych jedynie w ramach wnoszonych środków odwoławczych, w tym również nadzwyczajnych środków zaskarżenia przysługujących Prokuratorowi Generalnemu.

W orzecznictwie i piśmiennictwie podkreśla się, że związanie treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania przez wskazane w przepisie art. 365 § 1 k.p.c. podmioty, że w objętej tym orzeczeniem sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak wynika to z rozstrzygnięcia. Innymi słowy podmioty te są związane dyspozycją konkretnej i indywidualnej normy prawnej wywiedzionej przez

sąd z przepisów prawnych zawierających normy generalne i abstrakcyjne w procesie subsumcji określonego stanu faktycznego.

W związku z powyższym dokonanie przez Prokuratora Generalnego oceny wydanego orzeczenia - w zakresie postulowanym w oświadczeniu – w sytuacji, gdy nie przysługują mu żadne środki prawne, byłoby w istocie naruszeniem normy art. 365 k.p.c.

2 *parowanie*
6/2
ZASTĘPCA PROKURATORA
GENERALNEGO
Marzena Kowalska